

RESISTENTIEVORMING TEGEN ANTIBIOTICA AANPAKKEN

De laatste jaren is al heel wat werk verricht rond sensibilisering van de pluimvee-sector over het verantwoord gebruik van antibiotica. Naast de pluimveehouder speelt ook de dierenarts een belangrijke rol in het verhaal. Bovendien komt het luik diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding steeds meer op de voorgrond. Dierenartsenpraktijk Degudap ontwikkelde hiervoor een nieuwe tool, de Poultry Pehestat.

– Wouter Wytynck, landbouwconsulent Boerenbond

De media zowel als de politiek en de consument zien het gebruik van antibiotica in de veehouderij steeds meer als een probleem. Toch moet hierbij worden gezegd dat antibiotica, indien ze oordeelkundig worden ingezet, zeer waardevol blijven. Bovendien is de resistentievorming dan ook zeer gering. Het is het overmatig en preventief gebruik ervan dat tot problemen leidt. Daardoor kunnen een aantal antibioticummiddelen momenteel niet meer gebruikt worden, omdat ze geen afdoende werking meer hebben. Het is dan ook niet onlogisch dat er vanuit de humane geneeskunde druk komt om het gebruik te verminderen.

.....
De tool Poultry Pehestat moet een hulpmiddel worden in de antibioticareductie.
.....

Degudap-dierenarts Tom Dugardin maakte de toehoorders tijdens 2 druk bijgewoonde infoavonden op de dierenartspraktijk in Izegem duidelijk dat er de laatste 20 jaar nog nauwelijks nieuwe antibiotica zijn ontdekt en ontwikkeld. Dit maakt het des te belangrijker om de resistentievorming aan te pakken, anders

zou het wel eens kunnen dat er geen afdoende behandelingen meer zijn. Binnen de pluimveehouderij zijn er de voorbije jaren heel wat stappen gezet om te komen tot een verminderd antibioticumgebruik. Zo is het gebruik van een antibiogram (zie foto van een gevoeligheidsbepaling voor *E.coli* bovenaan) al lang ingeburgerd. Het zorgt ervoor dat het juiste middel tegen de te behandelen kiem wordt ingezet. Verder mogen de bedrijven in het kader van het Belplumelastenboek geen antibioticumstock meer op hun bedrijf hebben en moet het gebruik gedurende de ronde worden gemeld aan het kwaliteitssysteem. Ook is er

een 1 op 1-relatie ingeschreven tussen de pluimveehouder en de dierenartspraktijk. Op die manier is het duidelijker wie verantwoordelijk is voor het voorschrijven van de antibiotica.

Topprestaties vergen gedegen aanpak

Door de genetische selectie zijn de prestaties op het vlak van groei en voederconsumptie de afgelopen decennia zeer sterk verbeterd. De topprestaties die vandaag gehaald worden, zijn het resultaat van een doorgedreven selectie, goed voeder en een sterk management. Maar het is balanceren op een slappe koord. Vleeskippen zijn ook veel vatbaarder geworden voor verteringsstoornissen en allerhande kiemen. Dit impliceert dat er ook wat meer antibiotica werden ingezet om de resultaten op peil te houden. Volgens Tom Dugardin is het wel degelijk mogelijk om het antibioticumgebruik te verminderen, maar kan dat alleen als elke schakel in de sector zijn verantwoordelijkheid neemt. Dit betekent dat de veevoerders nog beter moeten worden afgestemd op de productieperiode en er op het selectieniveau meer aandacht moet worden besteed aan de robuustheid van de vleeskip en het maag-darmpakket. Tegelijk moeten broeierijen blijven werken aan de kwaliteit van het eendagskuiken. Misschien kan het verschuiven van een levende enting op het bedrijf naar een in-ovo-enting (pseudo-vogelpest of de Newcastle-ziekte NCD, gumboro) op de broeierij in de toekomst een voordeel geven. De vaccinproducenten kunnen werken aan nieuwe vaccins voor aandoeeningen die met de huidige vaccins moeilijk onder controle zijn te krijgen. Tot slot is ook een degelijke begeleiding van de bedrijven door de bedrijfsdierenarts essentieel. Momenteel wordt de dierenarts nog te veel gezien als 'voorschrijver van medicatie'. Belangrijk in heel deze problematiek is dat de technische resultaten op de bedrijven minstens gelijk

ALLEEN ALS HET ECHT MOET!

Het probleem van antibioticumresistentie is een van de grote bedreigingen van onze generatie, die niet alleen invloed heeft op de volksgezondheid, maar ook de veehouderij sterk onder druk zet. Het is dus zaak om zo snel mogelijk stappen te zetten om het probleem van resistentie in te dijken en de toekomst van de komende generaties mensen en dieren veilig te stellen. Een van de maatregelen om die doelstelling te bereiken, is de sensibilisering van de gebruikers en voorschrijvers van antibiotica. Daartoe liep de voorbije tweede jaar het ADLO-demonstratieproject 'Reductie antibioticagebruik' met als doel 'demonstratiegwijs' middelen en tools te ontwikkelen voor de sector om meer onderbouwd en rationeel met antibioticumgebruik op het bedrijf om te gaan. De doelsectoren zijn de pluimvee-, varkens- en vleeskalverhouderij. Dit project – een samenwerking tussen Boerenbond, Proefbedrijf Pluimveehouderij, DGZ, Hogeschool Vives en Universiteit Gent – werd gefinancierd door de Vlaamse overheid en het Europese Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Op de voorbije landbouwbeurs Agriflanders werd een enquête rond het antibioticumgebruik gedaan onder de deelnemers en bezoekers. Daaruit blijkt dat het probleem van de resistentievorming nog verdere aandacht nodig heeft. De boodschap is en blijft: denk goed na over je antibioticumgebruik! Gebruik ze daarom enkel en alleen als het écht moet. Zo bescherm je jezelf en je medemens!

moeten blijven of zelfs nog moeten kunnen verbeteren.

Diergeneeskundige begeleiding op hoog niveau

Om de diergeneeskundige begeleiding een meerwaarde te geven, ontwikkelde dierenartspraktijk Degudap de tool Poultry Pehestat (*Poultry PERFORMANCE and Health STATistics*). Die moet een hulpmiddel worden in de antibioticumreductie. Het doel is om heel wat data (groei, voederconversie en -gegevens, afkomst van de eendagskuikens, uitvalpercentage, vaccinaties ...) van het bedrijf bij te houden om het effect van nieuwe innovaties (rond voeder, broeierij, genetica) snel te evalueren en dit bij succes ook vlot overal toe te passen. Dit laat de dierenartsen en de pluimveehouder toe

om van elkaar te leren en op termijn wordt de hele sector er beter van. Pluimveebedrijven worden soms benaderd met 'wonderbaarlijke alternatieven' voor antibiotica. Nu bepaalt de markt of deze alternatieven waardevol zijn of niet, maar dit gaat traag. Via de Pehestat zal sneller merkbaar zijn of het product goed werkt of niet. Via de tool zal ook de visuele opvolging van de technische en gezondheidsparameters op stalniveau mogelijk zijn. Het pluimveebedrijf kan ook zien waar het gepositioneerd is ten opzichte van de andere bedrijven. Samen met de bedrijfsdierenarts worden de sterke en de verbeterpunten besproken. De data-input gebeurt om de 2 rondes, samen met het verplichte viermaandelijks bezoeksrapport. Dit rapport wordt voor de deelnemers uitgebreid met een bedrijfsgezondheids-, behandelings- en preventieplan. Op de geïnteresseerde bedrijven is er nu al een input van de eerste gegevens. Eind 2015 worden de eerste rapporten verwacht. Door deze manier van werken zullen bedrijfsproblemen op een meer doorgedreven wijze worden aangepakt, waardoor het antibioticumgebruik ongetwijfeld verder zal dalen. Bovendien mag men verwachten dat dit een positief effect zal hebben op de technische prestaties van de vleeskippen. ■

Het dierenartsteam van Degudap, met tweede van links spreker Tom Dugardin.